

De Profeet Daniël

Tweegesprek tussen Gert van de Weerd en Henk Schouten

Aflevering 10: Daniël, hoofdstuk 9

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Profeet Daniël

Daniël 9 bevat een opmerkelijk gebed van Daniël en één van de meest opzienbarende profetieën uit de Bijbel. De profetie van de zeventig jaarweken. Daarmee voorzegt het boek Daniël de kruisdood van Jezus Christus, eeuwen voordat het gebeurde.

Daniël 9:1

¹ ***In het eerste jaar van Darius, de zoon van Ahasveros, uit het geslacht van de Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk van de Chaldeeën,***

Darius regeerde als onderkoning over Babel na de dood van Belsazar. Hij stierf na een jaar en werd opgevolgd door Cyrus II.

Daniël 9:2

in het eerste jaar van zijn regering, merkte ik, Daniël, in de boeken het aantal jaren op waarover het woord van de HEERE tot de profeet Jeremia gekomen was: zeventig jaar zouden na de verwoesting van Jeruzalem voorbij moeten gaan.

Het woord van de profeet Jeremia dat hier bedoeld wordt, vinden we in hoofdstuk 29:10

Want zo zegt de Here: Neen, als voor Babel zeventig jaren voorbij zullen zijn, dan zal ik naar u omzien en mijn heilrijk woord aan u in vervulling doen gaan door u naar deze plaats (= Jeruzalem) terug te brengen.

In Ezra 6:16 wordt de voltooiing van de herbouw van de tempel beschreven. Dat was in 516 v.Chr. Tellen we terug, dat komen we uit op 586 v. Chr. Dat is ***de verwoesting van Jeruzalem*** en de tempel. De ballingschap betreft dus de periode dat Gods heiligdom verwoest lag, niet de ballingschap van het volk Juda. Daarmee wordt haarfijn duidelijk gemaakt waar het hier om gaat. Het is Gods eer die de maat stelt. Die is in het geding. We kunnen dus beter van de ballingschap van God spreken.

Daniël 9:3

Ik richtte mijn gezicht tot de Heere God, om Hem te zoeken in gebed en met smeekbeden, met vasten, en in zak en as.

Vers 3 leidt in tot één van de mooiste gebeden van het Oude Testament. Dit gebed getuigt van zoveel godskennis dat Daniël zich daarmee een uitzonderlijke status verwerft. Met de strekking van zijn gebed zet de profeet hoog in. Zijn doelstelling is, dat niet alleen het rijk van koning Salomo hersteld wordt, maar dat de profetieën over het Messiaanse Rijk vervuld zullen worden! Om die tot vervulling te brengen diende het gehele volk terug te keren naar het beloofde land, Kanaän en zich te bekeren. Het is dus niet zo dat God alle profetie zelf tot vervulling brengt. De vervulling is tevens afhankelijk van het gedrag van Gods volk.

Daniël 9:4

Ik bad tot de HEERE, mijn God, en deed belijdenis en zei: Och Heere, grote en ontzagwekkende God, Die Zich houdt aan het verbond en de goedertierenheid ten aanzien van hen die Hem liefhebben en Zijn geboden in acht nemen,

Scherp schetst Daniël de eigenschappen van God. Hij is een liefhebbend God, ***die het verbond*** onderhoudt ***en goedertieren is***, maar ook een ***ontzagwekkende God*** voor hen die het verbond verbreken.

Daniël 9:5

wij hebben gezondigd, wij hebben onrecht gedaan, wij hebben goddeloos gehandeld, wij zijn in opstand gekomen door af te wijken van Uw geboden en bepalingen.

Daniël presenteert zich nu als de voorvechter van zijn volk. Dat is een middelaarpositie en daarin toont hij zich een voorloper van Christus. Hij spreekt van vier verschillende begrippen:

1. ***Wij hebben gezondigd***

Dat is: de regels van het verbond overtreden met betrekking tot het persoonlijk leven.

Wij hebben ***onrecht gedaan***

Dat is: het recht, dus de wet, overtreden in relatie tot de naaste.

Wij hebben goddeloos gehandeld

Dat is: wij hebben andere goden nagelopen en hebben u niet geëerd.

Wij zijn in opstand gekomen

De laatste beschuldiging is de ergste, want die spreekt van een inbreuk op het verbond. Dat is een bewust afwijzen van de bijzondere relatie tussen God en Israël, waarmee God diep gekrenkt werd.

Daniël 9:6-7

⁶ Wij hebben niet geluisterd naar Uw dienaren, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot heel de bevolking van het land. ⁷ Bij U, Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de schaamte op het gezicht – zo is het heden ten dage bij de mannen van Juda, bij de inwoners van Jeruzalem en bij heel Israël, bij hen die dichtbij zijn en die ver weg zijn, in alle landen waarheen U hen verdreven hebt om hun trouwbreuk, die zij tegenover U gepleegd hebben.

Duidelijk ontvouwt zich nu het beeld van de geestelijke toestand van Gods volk. Er is sprake van een onoverbrugbare kloof tussen de rechtvaardigheid van God en de zondes Schuld van het volk.

Daniël 9:8-9

⁸ Heere, bij ons staat de schaamte op het gezicht, bij onze koningen, bij onze vorsten, bij onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben. ⁹ De Heere, onze God, is vol barmhartigheid en menigvuldige vergeving, hoewel wij tegen Hem in opstand zijn gekomen.

Was er aan het begin van de ballingschap nog geen sprake van enig berouw, nu blijkt dat een deel van het volk Israël tot inkeer is gekomen. Maar berouw alleen is niet voldoende. Gods rechtvaardigheid eist genoegdoening; een nationale verootmoediging. De schuld blijkt veel te groot te zijn, dus blijft Daniël niets over dan een beroep doen op Gods barmhartigheid. Dat is vergeven **zonder** genoegdoening. Dat plaats het volk Israël in een uiterst hachelijke positie.

Daniël 9:10-11

¹⁰ Wij hebben niet geluisterd naar de stem van de HEERE, onze God, om volgens Zijn wetten te wandelen, die Hij ons gegeven heeft door de hand van Zijn dienaren, de profeten.

¹¹ Maar heel Israël heeft Uw wet overtreden en is afgeweken door niet te luisteren naar Uw stem. Daarom is over ons de vervloeking en de eed uitgegoten die beschreven is in de wet van Mozes, de dienaar van God, want wij hebben tegen Hem gezondigd.

Die **eed** vinden we in Deuteronomium 28. Daar staat in vers 36: *De HEERE zal u en de koning die u over uzelf aangesteld hebt, naar een volk brengen dat u zelf niet kende, en ook uw vaders niet. Daar zult u andere goden dienen, hout en steen.* Wel, die vervloeking was tot op de letter vervuld.

Daniël 9:12-14

¹² Hij heeft Zijn woorden bevestigd die Hij gesproken heeft tegen ons en tegen onze richters die ons leiding gaven, door over ons een groot onheil te brengen, dat zich onder heel de hemel nergens heeft voorgedaan zoals zich dat in Jeruzalem voorgedaan heeft. ¹³ Zoals het beschreven is in de wet van Mozes, is al dat onheil over ons gekomen. Wij hebben het aangezicht van de HEERE, onze God, niet getracht gunstig te stemmen door ons af te keren van onze ongerechtigheden en verstandig met Uw

waarheid om te gaan. ¹⁴ Daarom heeft de HEERE over het onheil gewaakt en heeft Hij het over ons gebracht. Want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken die Hij gedaan heeft, aangezien wij naar Zijn stem niet geluisterd hebben.

De onvermijdelijkheid van het oordeel, de doem die op Gods volk lag, was een gevolg van het rechtvaardig handelen van de Allerhoogste die wel straffen moest.

Daniël 9:15 en 16

¹⁵ Nu dan, Heere, onze God, U, Die Uw volk met sterke hand uit het land Egypte geleid hebt en U een Naam gemaakt hebt zoals hij heden ten dage is – wij hebben gezondigd, wij hebben goddeloos gehandeld. ¹⁶ Heere, laten toch Uw toorn en Uw grimmigheid zich afwenden van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg, op grond van al Uw gerechtigheden, want om onze zonden en om de ongerechtigheden van onze vaders zijn Jeruzalem en Uw volk tot smaad geworden voor allen die ons omringen.

Haast geruisloos gaat Daniël er nu toe over om de aandacht van zijn gebed te verplaatsen. Hij herinnert de Hoogheilige God aan de grote daden van het verleden; de uittocht uit Egypte. Hij erkent, dat de schuld van zijn volk staat vast. Die schuld is nog niet voldaan. Dus blijft er nog maar één pleitgrond over: de Naam van de Allerhoogste God zelf, want die is in het geding. Deze wending is geen slimmigheidje van de profeet, maar getuigt van een diep inzicht in de goddelijke natuur. De ondergang van Israël had de naam van God bij de heidenvolken geschaad. In de ogen van de heidenen had de Hoogheilige een grote nederlaag geleden en dat is onverteerbaar.

Daniël 9:17-19

¹⁷ Nu dan, onze God, luister naar het gebed van Uw dienaar en naar zijn smeekbeden. Doe, omwille van de Heere, Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is. ¹⁸ Neig Uw oor, mijn God, en hoor! Open Uw ogen om onze verwoestingen en de stad te zien waarover Uw Naam is uitgeroepen, want wij werpen onze smeekbeden niet voor U neer op grond van onze gerechtigheden, maar op grond van Uw grote barmhartigheid. ¹⁹ Heere, luister. Heere, vergeef. Heere, sla er acht op en doe het, wacht niet langer – omwille van Uzelf, mijn God. Over Uw stad en over Uw volk is immers Uw Naam uitgeroepen.

Daniël stelt vast, dat de komst van het Messiaanse Rijk essentieel is voor de eer van God. Ook heden zien we dit Schriftwoord bewaarheid. Jeruzalem en Gods volk staan weer centraal in de wereldpolitiek. Dat is een rol die ver uitstijgt boven het nietige land zelf. De strijd wordt niet zomaar om een stukje land gevoerd. Het gaat hier om het beloofde land en Gods volk dat op weg is naar het Messiaanse Rijk. Het gaat om de uitvoering van de Raad Gods, die tot een betere wereld zal leiden.

Daniël 9:20-23

²⁰ **Terwijl ik nog sprak en bad, en belijdenis deed van mijn zonde en van de zonde van mijn volk Israël, en mijn smeekbede uitstortte voor het aangezicht van de HEERE, mijn God, omwille van de heilige berg van mijn God –**

²¹ **terwijl ik mijn gebed nog uitsprak, kwam de man Gabriël, die ik in het begin in het visioen gezien had, snel aangevlogen en raakte mij aan, omstreeks de tijd van het avondoffer.**

²² **Hij begon mij te onderwijzen en sprak met mij. Hij zei: Daniël, nu ben ik eropuit gegaan om u de betekenis te doen begrijpen.**

²³ **Bij het begin van uw smeekbeden is er een woord uitgegaan en nu ben ik zelf gekomen om u dat te vertellen, want u bent zeer gewenst. Begrijp dan dit woord en krijg inzicht in het visioen.**

Het indringende gebed van Daniël sorteert effect. God zendt de aartsengel Gabriël om Daniël te onderwijzen en hem zo inzicht te geven in de Raad Gods. Daniël blijkt zich op uitzonderlijke wijze de gunst van God verworven te hebben, wat Gabriël prijst hem en zegt: **u bent zeer gewenst.**

De Profetie van de Zeventig Jaarweken

Daniël 9:22

Zeventig weken zijn er bepaald over uw volk en uw heilige stad, om de overtreiding te beëindigen, de zonden te verzegelen, de ongerechtigheid te verzoenen, om een eeuwige gerechtigheid tot stand te brengen, om visioen en profeet te verzegelen, en om de Heiligheid van heiligheden te zalven.

Zeventig weken zijn zeventig jaarweken en dat is een periode van 490 jaar, die van cruciaal belang is voor **uw volk**, dus Israël en voor **de stad van uw heiligheid**, dat is de stad Jeruzalem.

Na het oordeel die de ballingschap betrof (vers 1) volgt nu een tweede oordeelsaankondiging. Die beslaat een periode van 490 jaar. In die periode dienen de volgende doelstellingen te worden vervuld, om de weg voor het Messiaanse Rijk vrij te maken:

1. **om de overtreiding te beëindigen**; Dat is: Om genoegdoening te verwerven voor de zondeschuld.
2. **de zonden te verzegelen**; dat is: Een einde maken aan de zonde – het dienen van de afgoden.
3. **de ongerechtigheid te verzoenen**; dat is: Om als volk heilig te gaan leven.
4. **om visioen en profeet te verzegelen**; dat is: Om de profetie tot vervulling te doen komen.
5. **om de Heiligheid van heiligheden te zalven**; dat is: Om Jezus tot koning in Jeruzalem te zalven.

Daniël 9:25

U moet weten en begrijpen: vanaf de tijd dat het woord uitgaat om te laten terugkeren en om Jeruzalem te herbouwen tot op Messias, de Vorst, verstrijken er zeven weken en tweeënzestig weken. Plein en gracht zullen opnieuw gebouwd worden, maar wel in benauwde tijden.

Van de zeventig weken uit vers 24 worden er nu 7 + 62, dus 69 gespecificeerd. De eerste periode telt zeven jaarweken; dat is 49 jaar. Het tweede gedeelte beslaat 62 jaarweken. Dat is 434 jaar, wat het totaal op 483 jaar brengt. Per saldo komen we dan nog één jaarweek tekort om de 70 jaarweken vol te maken. Deze laatste week wordt, nadat Jezus Christus verworpen werd, losgekoppeld van de overige 69 weken en blijkt, als een nog onvervulde periode, naar de toekomst verplaatst te zijn.

De startdatum van de profetie geeft details over de aanvangsdatum van de 7 + 62 = 69 jaarweken. Deze blijkt aan te vangen als er een **woord** of decreet wordt uitgevaardigd **om Jeruzalem te herbouwen; plein en (wal)gracht***, in **benauwde tijden**. Dat moment is precies te bepalen. Nehemia 2:4-8 spreekt erover. Want op 5 maart, 445 v. Chr. vaardigde de Perzische koning Artaxerxes Longimanus een decreet uit dat de joden toestond de muren van Jeruzalem te herbouwen.

* Het Hebreeuwse woord bestemt de brede geul aan de buitenzijde van de stadsmuur. Daarmee werd de hoogte van de muren vergroot en tevens gezorgd voor een vlak terrein zonder dekking, waardoor de stad beter verdedigd kon worden.

Daniël 9:26

Na de tweeënzestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hemzelf zijn.

Een volk van een vorst, een volk dat komen zal, zal de stad en het heiligdom te gronde richten. Het einde ervan zal zijn in de overstromende vloed en tot het einde toe zal er oorlog zijn, verwoestingen waartoe vast besloten is.

62 jaarweken is een periode van 434 jaar. De startdatum is, zoals reeds gezegd, 5 maart, 445 v. Chr. Rekenen we dat uit, dan komen we uit bij de kruisiging van Christus en dat klopt precies met de profetie, die zegt: ***Na de tweeënzestig weken zal de Messias uitgeroeid worden.***

Daniël 9:26b: ***het zal niet voor Hemzelf zijn***

De profetie getuigt, dat de Messias niet voor zichzelf sterft. Ook dat klopt, want Hij stierf schuldeloos ter verzoening van de zonde van een ieder, die Hem als Heer erkent en Hem volgt.

Daniël 9:26c: ***Een volk van een vorst, een volk dat komen zal***

Dit is niet goed vertaald. Er staat: *Dan zullen de troepen van een heerser in opkomst...* en daarmee wordt op Titus, de zoon van keizer Vespasianus gedoeld, die Jeruzalem verwoestte. Hij werd in 79 na Chr. keizer van het Romeinse Rijk en wordt daarom *heerser in opkomst* genoemd.

Daniël 9:26d: **de stad en het heiligdom te gronde richten**

De **stad** is Jeruzalem en het **heiligdom** de tempel.

Daniël 9:26e: **Het einde ervan zal zijn in de overstromende vloed, verwoestingen waartoe vast besloten is.**

De verwoesting van Jeruzalem was totaal. Het aantal doden betrof waarschijnlijk meer dan een miljoen. Bovendien werden nog honderdduizenden Joden als slaven verkocht.

Daniël 9:27

Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang. Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden. Over de gruwelijke vleugel zal een verwoester zijn, zelfs tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste.

Met het laatste vers springen we naar de Eindtijd. Waarom? Omdat de voorwaarden, die in vers 24 genoemd worden, niet vervuld waren en de Joden de Messias hadden afgewezen. Daarmee werd de vervulling van de laatste jaarweek eeuwen uitgesteld, tot op de huidige dag.

Daniël 9:27a: **Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang**

De profetie spring nu naar de Eindtijd; naar De Grote Verdrukking. Het **verbond** sluit de Antichrist met **velen** – beter: *de meerderheid* – dat is *de meerderheid van het volk Israël* en dat zal **één week**, dus zeven jaar standhouden – de gehele periode van De Grote Verdrukking.

Daniël 9:27b: **Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden.**

Halverwege die jaarweek, dus na drieënhalf jaar, zal de Antichrist de offers aan God doen stoppen en de aanbeddingcultus starten van het beeld van het beest. Openbaring 13:14-18 spreekt erover:

¹⁴ **En het zegt tegen hen die op de aarde wonen, dat zij een beeld moeten maken voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer levend werd.**

¹⁵ **En hem werd macht gegeven om een geest te geven aan het beeld van het beest, opdat het beeld van het beest zelfs zou spreken, en zou maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.**

¹⁶ **En het maakt dat men aan allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en slaven een merkteken geeft op hun rechterhand of op hun voorhoofd,**

¹⁷ **en het maakt dat niemand kan kopen of verkopen, behalve hij die dat merkteken heeft, of de naam van het beest of het getal van zijn naam.**

¹⁸ **Hier is de wijsheid. Wie verstand heeft, laat hij het getal van het beest berekenen, want het is een getal van een mens, en zijn getal is zeshonderdzesenzestig.**

De rest van Daniël 9:27 is helaas slecht vertaald. De grondtekst zegt: **En op een pinakel (van de tempel) zal een afschuwelijks iets zijn, dat verwoesting veroorzaakt.** Dat **afschuwelijks iets** is het beeld van het beest, dat de Antichrist in de tempel zal oprichten. Dat beeld zal tot leven komen en door een ieder aanbeden moeten worden, op straffe des doods. Daarover spreekt ook Jezus Christus in Mattheüs 24:15

Wanneer gij dan de gruwel der verwoesting, waarvan door de profeet Daniël gesproken is, op de heilige plaats ziet staan - wie het leest geve er acht op - laten dan wie in Judéa zijn, vluchten naar de bergen.

Daniël 9:27a: **tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste.**

Dat sprekende afgodsbeeld zal tot het einde van De Grote Verdrukking blijven staan en daarmee de toorn van God opwekken. Pas aan het einde zal het verwoest worden en **uitgegoten worden** over de **verwoeste** aarde.